

Cuộc Sống Bất Đắc Dĩ.

Đọc phần thứ nhì của bài viết dài "30 tháng 4 - Đi Tìm Thời Gian Đánh Mất" do tác giả Nguyễn Văn Lục đăng trên diễn đàn online Đàn Chim Việt, tôi thấy có đoạn mô tả về thầy Đặng Ngọc Thiềm - vị giáo sư Sử Địa trong những năm đệ thất, lục CVA mà có lẽ không một ai trong chúng ta có thể quên được - sau biến cố 1975. Đọc mà muốn khóc....

Liêm Vũ

“Đó là cuộc sống bất đắc dĩ.”

Ở một góc cạnh khác của đời sống, xin kể là tôi có người bạn là anh Đặng Ngọc Thiềm, giáo sư trường Trần Lục. Không biết có phải vì phần chí, vì bất mãn hay có thể bị điên mà anh đã ra nông nổi này.

Anh có lối sống mà tự bản thân đời sống nó là một lời tố cáo chế độ mới. Đời sống của anh là gián tiếp bôi nhọ chế độ: **Chính các anh làm tôi ra nông nổi này.** Từ quần áo dơ bẩn, lòi thối, từ phong cách thái độ, từ cách ứng xử, từ cách phát ngôn, từ cách thức làm việc, từ chiếc xe đạp cà rịch cà tàng, từ cách cho điểm, từ cách giảng dạy, từ nụ cười châm biếm chế nhạo.

Đến nỗi nhìn qua anh, nhìn ra chế độ. Anh chính là chế độ ấy.

Anh cố tình ăn mặc dơ dáy đến hôi hám, đến bẩn thỉu. Một giáo sư tự trọng, dù nghèo không thể ăn mặc như thế trước mặt học trò. Mỗi lần lĩnh nửa cân thịt, anh treo tòng teng ở ghi đông xe cho mọi người thấy. Anh để lên bàn giáo sư cho học sinh thấy. Anh dơ lên khoe với học trò anh được nửa kí thịt. Học trò im lặng nghe ông thầy làm xiếc, đóng kịch. Anh luôn luôn dùng đủ cách để khen chế độ đến lố bịch.

Anh tố cáo chế độ chỉ bằng những lời khen quá lố. Thông minh và xỏ lá. Ban Giám hiệu là cấp lãnh đạo ở ngoài vào cũng như trên Quận, Sở đều không có một lời phê phán trực tiếp hay gián tiếp về anh. Họ cư xử thật đúng mực. Bình thường là phải để anh nghĩ việc.

Việc dạy học và cho điểm của anh cực kỳ phi lý và lố bịch. Cột điểm Sử địa của anh bao giờ cũng có ba cột điểm trong một tháng. Hãy coi bằng cách nào anh đã nghĩ ra lối cho điểm quái gở đến như thế. Tỉ dụ học sinh A: Anh cho 3 cột 9 điểm, 8 điểm và 7 điểm. Học sinh B, anh đổi vị trí điểm theo thứ tự như: 8 rồi 7, 9. Học sinh C là 7,8,9. Học sinh D là 7,9,8, E là 8,9,7. G là 9,7,8. Rồi anh cứ cho điểm xoay tua như thế.

Anh không chấm bài, anh không cho điểm hay cho điểm đồng loạt là một cách miệt thị nền giáo dục ấy.

Anh Hiệu trưởng xem và không nói gì cả? Việc cho điểm của anh rõ ràng ngầm **ngụ ý không đánh giá học trò, không đánh giá việc dạy học, phủ nhận vai trò thầy giáo và phủ nhận luôn việc dạy học.** Đây là một thứ phản đối tối thượng (Ultimate protest). Mang chính bản thân mình ra làm đối tượng diễu cợt?

Nếu không có cuộc đổi đời, anh Thiềm sẽ là một giáo sư như thế nào? Trước đây, anh trịnh trọng, áo sơ mi là ủi dài tay, thắt cà vạt, dáng người to lớn, dềnh dàng, không thiếu trịnh trọng trong đi đứng, ăn nói, xử thế. Vài ba năm sau, tôi ra khỏi nước, được tin anh đã mất.

Tiếc cho một người tính tình lúc nào cũng vui cười với óc hài hước rất cao đã tìm cách tự hủy nhân cách mình

dần dần một cách cố ý. (Suicide prolongé et intentionnel) Cố ý tự hủy, cố ý sa đọa hoá nhân cách và con người như thể không còn là con người nữa. Đó là lối tự hủy của người có học, của trí thức bày tỏ một nhân cách lộn ngược, bất cần đời thường thấy nơi một số nhà văn, nhà trí thức, người hiểu đời, hiểu thế sự...

Nguyễn Văn Lục

GS Đặng Ngọc Thiềm đứng sau lưng khi tôi tới Trường Võ Trường Toản nói chuyện về "Khoa Học Không Gian và Chuyến Bay Phi Thuyền Apollo 11" vào năm 1969 tại Sài Gòn. (Hình BBS)

